

Vivències de l'Oratori de Nadal

Conjunt de vivències dels cantaires que van participar en la interpretació de l'Oratori de Nadal de Bach el mes de desembre de 2004 i gener de 2005 a Barcelona.

- I. El perquè d'aquest llibret**
- II. Com us hauré de rebre?**
- III. Complauença**
- IV. L'Oratori nadalenc de Bach i la força cívica del cant coral**
- V. Sentiment i agraïment**
- VI. Gràcies a Eduard Mañé**
- VII. Vivències de l'Oratori de Nadal**
- VIII. L'Oratori de Nadal**
- IX. Recordant "l'Oratori de Nadal"**
- X. Resumen de un año de ensayos**
- XI. Diàleg amb l'eco**
- XII. La renovació d'una experiència sublim**
- XIII. L'Oratori de Nadal de J. S. Bach (mena de salmodia acròstica)**
- XIV. El Oratorio de Navidad de J. S. Bach**

I - El perquè d'aquest llibret

Tot just fondre's el ressò de l'última nota de l'Oratori de Nadal al temple de Sant Miquel dels Sants, molts de nosaltres vam sentir la necessitat d'expressar amb paraules tot aquell seguit d'emocions que ha representat el participar en aquest concert tant impressionant.

Juntament amb Pere Solà se'ns va acudir que podíem propiciar un mitjà perquè hi hagués l'oportunitat de que perduessin aquests pensaments, emocions i opinions. Ho vam dir a tothom i el resultat és aquest llibret: la síntesi, el recull de tots els que han volgut participar-hi; aquí ho trobareu tot: escrits, poesies, fotografies, tant dels que han estat en la gestació, preparació i realització d'aquests concerts com també el testimoni d'agraïts espectadors.

Per aquesta raó, ... teniu aquest llibret.

Pere Solà i Agustí Chicón
Gener 2005

II - Com us hauré de rebre?

Què hauré de fer per a trobar-vos? Oh Jesús, deler de tot el món...

Sí, així comença el text del coral núm. 5 de l'Oratori de Nadal de Bach. Qui li havia de dir a Leo Hassler músic alemany nascut el segle XVI, que la seva modesta cançó d'amor "Tinc l'ànima torbada per l'amor d'una jove donzella" es convertiria molts anys després en el motiu coral més universal emprat per Bach a la Passió segons sant Mateu i també a l'Oratori de Nadal? He de dir-vos que l'esperit d'aquest coral m'impresiona.

És tota una crida a la conversió que ens fa l'Advent Mentre el memorable capvespre del diumenge dia 12 el mestre Robert Garrigós feia vibrar al nostre temple les veus que interpretaven aquest coral amb recolliment interior i equilibrada sonoritat, cuidant el menor detall, tenint cura de transmetre fidelment el seu íntim missatge, em venia al pensament les hores i hores d'estudi i assaig que hi restaven enrere i tot acompanyant el coral amb l'orgue se'm feia un nus a la gola, i els ulls humitejats en prou feina em permetien de llegir la partícula: emoció pura, inefable. Senyor, com es pot arribar a sentir tanta joia?.

La bellesa d'una música inspiradíssima, la seva profunda religiositat, la comunicació que ja de bon començament es va establir entre intèrprets i oients, tot en conjunt donava l'ambient d'una inoblidable atmosfera de germanor. Diu el poeta que la vida és un constant respirar Déu; i certament hi ha moments a la vida que emocionats el respirem més de pressa i ens costa de fer callar els nostres sentiments, moments que cridaríem esbalaïts com Pere al Tabor: Senyor, què n'estem de bé aquí!

Tot i així les emocions passen i dins d'un temps, d'aquesta música que ha honorat Sant Miquel dels Sants en restarà només un bell record, però allà en el silenci del Sagrari Jesús sagramentat amb la sola companyia d'uns llantions, el mateix Jesús amagat en aquell germà malalt, pres, sol o sense recursos, aquest Jesús que mai no ens deixa, espera pacientment, ple d'amor, que ens acostem a Ell i li preguntem humilment: Jesús deler del món, glòria de la meva ànima.. Com us hauré de rebre? Què hauré de fer per a trobar-vos?

Eduard Mañé
Nadal 2004

III - Complauença

Durant quinze mesos hem estat assajant l'Oratori de Nadal, del compositor J.S. Bach. Es compon de sis cantates. La idea va estar pensada pel mestre Eduard Mañé, i donant –li suport en tot moment, el seu gendre i director Robert Garrigós, i com a gran col·laborador, tant en el camp de la música com en qualsevol dels seus apartats, en Jordi Domènech, actualment mestre de solfeig de Sant Miquel del Sants.

Quan ens van comunicar aquest projecte, tan ambiciós i a la vegada força engrescador la il·lusió va ser acollida per a tothom amb gran gatzara i ràpidament es va posar fil a l'agulla. Bé, personalment he de dir que per a mi, a part de la meva estimada família, la benaurança més preuada que ha pogut sentir el meu cor, ha estat el poder participar en aquest acte musical, sóc una de les cantaires.

Minut a minut i fins el darrer assaig general he gaudit amb plena complauença d'aquest esdeveniment, i la gran apoteosi...el dia que per fi va arribar la interpretació del concert. Em semblava impossible que jo hagués arribat a poder ocupar un lloc en aquesta gran massa de cantaires, homes i dones. Tota jo era un tremolor de goig i encisament en aquell esdeveniment.

En sentir els primers sons de l'orquestra vaig pensar que estava traspasant un bocinet de cel i que no havia de deixar-me ensopegar per l'emoció del moment i que havia d'estar a l'alçada d'aquelles persones, que en tot moment havien confiat en tots nosaltres.

Gràcies de tot cor a tot aquest grup de gent que tant han ajudat i que en cap moment han fet acte de presència públicament, però...sabíem tots plegats que sempre els vam tenir al nostre costat.!!

Anna Mª Griñan i Baraldés
Gener 2005

IV - L'Oratori nadalenc de Bach i la força cívica del cant coral

El cant coral agermana i fa canviar consciències, actituds, esmola valors. Sempre s'ha dit que si canvien les consciències la societat es mou i millora. Ho sabem, els catalans, però sembla que no ens ho acabem de creure. Ja no ens (en) recordem de Josep Anselm Clavé, aquell humanista republicà, amic de la classe obrera. Per això fetes com la que us narro en aquest solt han passat desapercubudes. càntics i recitatius al llarg de tres denses hores.

Per als cantaires la performance ha estat una font de gaudi i una ocasió única d'autoafirmació musical. Un segon concert del mateix conjunt humà tindrà lloc el 16 de gener de 2005 a l'església barcelonina de Sant Ildefons, famosa en els annals nostrats pel nom del franquista Luis Martínez de Galinsoga (1959) ("Todos los catalanes son una mierda"). En aquest cas, s'interpreten les cantates primera, tercera i sisena. El passat diumenge 12 de desembre de 2004 el públic de Barcelona va assistir a l'audició completa del tan famós com difícil d'interpretar Oratori de Nadal, BWV 248, de Johan Sebastian Bach, conjunt de sis cantates per a les festes de Nadal.

Ens trobem exactament en el 270è aniversari de la primera audició de l'Oratori. L'esdeveniment va tenir lloc a l'església parroquial de Sant Miquel dels Sants. Hi participaven la Coral Bach de Sant Miquel dels Sants, el Cor Adagi i el Cor ecumènic de les parròquies alemanyes de Barcelona, tots ells sota la direcció del músic Robert Garrigós. L'arranjament instrumental de les cantates va ser obra d'Eduard Mañé, Jordi Domènech i el mateix Robert Garrigós.

Un bell i acuradíssim programa de mà informava que "un Oratori és una gran composició vocal per a solistes i cor amb acompanyament orquestral, de caràcter líric-dramàtic, editada sobre textos bíblics, sense acció ni escenografia".

Per alguns entesos una obra de tal envergadura i durada era impracticable per a no professionals i indigerible per la ciutadania. El cert és que la cantada va ser un èxit i el públic va assaborir un seguit de

El que interessa destacar de tot això, per damunt de tot, és la força inaudita de la gent quan es deixa anar, quan es posa a caminar lliurement. Arran d'experiències com aquesta, qui pot

sostenir la tesi de la passivitat ciutadana, davant l'agosament, l'ambició i la valentia dels promotors del projecte, el sacrifici dels voluntaris cantaires que hi ha participat i l'acollida i bona disposició de la comunitat parroquial de Sant Miquel?. Evidentment no es parteix de zero. Fa uns anys a la mateixa parròquia ja s'havia ofert una audició de la Passió segons Sant Mateo, i més endavant la mateixa comunitat va entomar un repte ben difícil com és cantar la que "ha estat qualificada per molts l'obra religiosa més gran de la història de la música: la Missa en si menor de J.S. Bach".

Aquesta aventura ha posat en moviment professionals (7 solistes, 17 músics) i una munió de voluntaris: 30 sopranos, 29 contralts, 10 tenors, 15 baixos, 84 cantaires en total, sota la concentrada, exigent i alhora tendre direcció de Robert Garrigós.

Darrera d'aquesta iniciativa no hi havia ni grans operacions mediàtiques ni el recolzament explícit i institucional de grans institucions bancàries del país (encara que han comptat amb la col·laboració de Caixa de Catalunya). Aquesta seria la gran diferència amb el Messies de Haendel del Palau de la Música, que també mobilitza voluntaris, juntament amb corals professionals.

Pere Solà i Gussinyer
Desembre 2004

V - Sentiment i agraïment

Tots sentim encara el so dels aplaudiments d'ahir tarda nit. que van ressonar a la nostra parròquia de Sant Miquel dels Sants.

Cal aplaudir la bona idea d'en Eduard Mañé en posar a les nostres mans aquestes obres tan meravelloses, quasi impossibles de posar en pràctica per directors de prestigi i corals consolidades. Nosaltres vàrem poder cantar "l'Oratori de Nadal" de Johan S. Bach, Gràcies Eduard. També és cert que sense l'empenta d'en Robert que, sense la seva manera de fer-nos responsables als cantaires, no hauríem pogut gaudir d'una bona posada en escena. Darrere de tot això, no obstant hi ha qui recolzant aquesta il·lusió, aquesta tenacitat, aquest bon gust i fa possible que petits detalls tant importants siguin a la vegada necessaris. Ahir vàrem sentir alegria, pau, joia, germanor i vam rebre una energia que ens va vitaminitzar tots els porus de la pell del nostre cos. Voldria que sabéssim portar dins nostre i també transmetre aquesta meravella.

Volem també donar les gràcies aquesta nit a la nostra M^a. Àngels, que a fet possible que la festa d'ahir, que avui acabem, hagi estat tan entranyable. Gràcies en nom de tots.

Begoña Giménez
Desembre 2004

VI - Gràcies a Eduard Mañé

Ressonen encara en les nostres oïdes el so dels aplaudiments que es feien sentir en la cloenda del "Oratori de Nadal".

Volem fer palès el nostre agraïment a Eduard Mañé, per haver posat al nostre abast una obra de tal magnitud i categoria musical, sense oblidar l'imprescindible col·laboració del nostre director Robert Garrigós, el qual, assaig darrera assaig ha anat donant forma i color als Corals que tots hem pogut fruit.

Ahir vam poder copsar lo que pot assolir-se amb esforç i dedicació constant durant un període de temps que, mirat des d'avui, no ens sembla tan llarg. En el decurs de l'audició, podem dir, fent-nos ressò del parer de més d'una persona, hi va haver moments que hom no va poder controlar els seus sentiments i, a més d'un, ens va ser impossible evitar que els ulls s'enterbolissin. Per sobre de la feina que es veu i es copsa, n'hi ha un altra que aparentment passa desapercebuda, però sense la qual aquest acte no hauria assolit la seva brillantor i efectivitat. La feina que es fa calladament però que fa que un cop feta, s'assoleixi la finalitat desitjada. Per dur-la a terme hem comptat amb la total i absoluta dedicació de la Maria dels Àngels, a la qual i en aquest moment volem reconèixer la seva entrega total i absoluta que ha fet possible la consecució del fi que ens havíem proposat. Moltes gràcies en nom de tot el cor.

Jordi Domènech
Desembre 2004

VII - Vivències de l'Oratori de Nadal

No em sembla just quedar-me només per a mi aquests sentiments. I és per això que passo a fer-vos partícips d'aquesta immensa felicitat, alegria, entusiasme... És que ha estat una passada!

Realment em sembla un somni. Ara, només en recordar-ho s'humitegen els meus ulls. No tinc prou paraules per expressar aquest benestar, aquest, goig, aquesta emoció...Juntament amb tota la coral, sentir tots els instruments, estar a l'aguait dels senyals del director, en Robert, (des d'aquí li dono el meu agraïment). El seu saber estar, el seu entusiasme, la seva serenor feia que jo també em sentís tranquil·la i assossegada. Les seves paraules abans del concert foren aquestes "ara a disfrutar" I realment, va ser així. D'una banda estic satisfeta d'haver-hi participat, perquè he après moltíssimes coses, tant de música com per part dels meus companys i això és molt enriquidor. Per l'altra banda, i us ho haig de confessar, em sento trista perquè ja s'ha acabat, i ara que farem? Bé, de moment el tornem a fer el dia 16 de gener a l'església de Sant Ildefons.

També m'ha omplert de goig veure i sentir les persones que hi ha assistit i que tant els hi ha agradat. Sobretot una amiga meva que em va dir. Gràcies Pepita per haver-m'ho dit. És fantàstic. I el fet de poder seguir el text en català fa que encara ara m'emocioni. Aquestes vivències m'han fet estar més propera als altres i, sens dubte, afavorides també per la proximitat del Nadal.

Gràcies a tots i en especial al senyor Eduard Mañé.

Pepita Pitarg
Desembre 2004

VIII - L'Oratori de Nadal

El primer dia d'assaig, estava encara a casa escoltant el disc i llegint a la partitura del núm. 1, i al cap d'una estona li vaig dir a la Mercè, la meva dona: “No hi vaig, no em veig en cor, és massa difícil per mi”. I ella em va contestar: “No abandonis tan de pressa, , ves-hi a veure com ho fan i quin nivell tenen els altres, i si en acabat no ho veus clar, deixes d'anar-hi i en paus...”

I així va ser com em vaig “embolicar” a cantar l'Oratori, que ha estat una aventura a voltes difícil, però sempre gratificant per la música i pels companys. L'evolució dels seriosos problemes del principi, en que semblava que no ens en sortiríem en “un curs”, fins a veure com en Robert anava polint, matisant i “fent música”, el concert de l'Oratori a la Parròquia, plena a vessar, i finalment les tres Cantates a S. Ildefons, on ja se'ns notava una seguretat que ens permetia gaudir plenament de la música,... tot plegat ha esdevingut un procés apassionant.

Per això voldria que aquestes frases fossin un petit, però sentit homenatge de graïment envers de les parelles dels cantaires que, com la meva dona, no han participat d'una forma directa en l'Oratori, però que en canvi, ens han impulsat a tirar endavant per sobre de les dificultats i han compartit els nostres dubtes, han “sofert” les reiterades escoltades del disc, i els nostres assaigs al piano, repetint cent vegades un compàs que se'ns resistia o una frase complicada, i han comprés les nostres absències a casa pels assaigs intensius dels caps de setmana...

Gràcies, doncs, a totes i a tots pel seu coratge i la seva paciència.

Ramon Uson
Desembre 2004

IX - Recordant "l'Oratori de Nadal"

Assajant sobre el paper amb ulls i mans,
puc descriure el vaivé, d'onada oberta
d'un mar ple de murmuris encisants,
com aquestes corals que omplen de festa?

Magnifiquen l'Oratori els cantants;
sabré dur el ritme, de la descoberta
exalçaré el só a les notes vibrants...
tota l'harmonia de la trompeta?

Avui la meva vida és envaïda
per una alenada de força nova
que omple tot l'interior d'alegria.

Jo vull expressar el goig d'alguna forma;
el full no te el só, el sent qui l'endevina,
com el missatge de Crist,... que és la norma.

Mª Teresa Altet
Gener 2005

X - Resumen de un año de ensayos

Hace un año empezábamos los ensayos de la coral del Oratorio. Al principio éramos muchos, pero pasados los primeros meses hubo bastante gente que dejó de venir y por otra parte se incorporaron caras nuevas. Ensayábamos una hora y cuarto aproximadamente a la semana, aunque en casa “en teoría” había que seguir repasando todos los días. A mediados de año, a mí me parecía que no tendríamos tiempo suficiente para hacerlo todo. Vinieron las vacaciones de verano, pero debíamos seguir repasando la partitura y seguir escuchando una y otra vez las cantatas en el C.D. Cuando nos incorporamos en septiembre, me dio la impresión que el grupo estaba más consolidado, y en octubre se integraron los componentes del Cor Adagi.

Quiero decir desde aquí, que para mí ha sido algo extraordinario el haber podido ser parte integrante de este Concierto. Los ensayos han sido geniales, con ratos buenos y no tan buenos, el Director nos ha machacado con la pronunciación del alemán y algo muy importante nos ha traducido siempre repitiéndolo una y otra vez todo lo que íbamos a decir, con tal entusiasmo la mayoría de las veces que de alguna manera sentías que tenías que transmitirlo cuando cantabas. Cuando hicimos los tres ensayos finales con los músicos y los solistas fue ya el no va más.

Por fin llegó el día del Concierto, entonces el Director nos dijo “ahora a disfrutar” y así fue, me supo a poco, lo pasé genial, tranquila y disfrutando.

Ahora quiero dar las gracias a todas las personas que han contribuido para que el Oratorio se pudiera llevar a cabo, pero especialmente al Sr. Eduard Mañé por el proyecto, al Sr. Jordi Doménech por animarme a que participara y como no al Director – Robert Garrigós que ha hecho posible que todo haya salido estupendamente.

Ana María Pérez
Enero 2005

XI - Diàleg amb l'eco

L'eco voluble, volava amb l'oreig,
obria la reixa d'un jardí bell;
l'acullen rosals i el cant a l'ombreig
retorna preguntes, fetes per ell.

La cantata, ressorgint del solfeig,
té l'harmonia d'un brodat mantell,
i ensems la música al só es rendeix,
l'eco es prolonga a l'escarida pell.

Divins aquests sons portats per la brisa,
un, dos, tres cops, traspasant portals,
van al cor, .. l'oboè en fa plegadissa.

Dialoga amb l'amat, de forma llisa,
es reflexa de ple a la llum dels vitralls;
alcen els ànims, perfums de melissa.

Dedicat a la Coral Bach de Sant Miquel dels Sants, al Cor Adagi i al Cor Ecumènic de les
parròquies alemanyes de Barcelona, solistes i músics.

Mª Teresa Altet
Gener 2005

XII - La renovació d'una experiència sublim

Quan vàrem cantar la "Passió segons Sant Mateu" vaig decidir que ja em podia morir feliç. Però la tossudesia i il·lusió de l'Eduard ens va embrancar en la "Missa en si menor". Aleshores vaig veure que m'havia equivocat. Ara, l'"Oratori de Nadal" m'ha convençut que el que he fet fins ara només ha estat la punta de l'iceberg. Bach encara m'ha de fer descobrir tantes coses en el món de la Música!

Xavier Lloansí
Desembre 2004

XIII - L'Oratori de Nadal de J. S. Bach (mena de salmodia acròstica)

Oh, quina meravella d'Oratori!

Raó tenen els qui hi entenen

A enaltir-ne la seva magnificència.

Tothom l'hauria d'haver escoltat, i meditat;

O, encara millor, estudiat i cantat.

Renovaria la seva fermesa espiritual

I es retrobaria a si mateix, ple de joia com tots nosaltres.

Des que l'hem estat assajant que n'hem estat gaudint,

Externament i interna, fins a saciar-nos-en!

No pas tan sols els dies dels concerts,

Ans bé cada dia que ens hem trobat!

Donem-ne, doncs, gràcies al Senyor, Déu nostre,

Al Déu encarnat en la figura del Jesús nadó.

Lloem-lo i enaltim-lo pels segles dels segles!!!

Deducció final prou

Evident, que goso proclamar, amb tota

Joia i

Solemnitat:

Benaurats tots

Aquells qui

Canten amb sincera

Humilitat (i una mínima dignitat...).

Agustí Casals

Gener 2005

XIV - El Oratorio de Navidad de J. S. Bach

El día 12 de diciembre del 2004 fue para mi un día tan especial, al poder participar cantando la cantata de Navidad de Juan Sebastian Bach. Supuso un reto para mi ya que nunca había cantado una pieza tan larga y tan difícil. Al principio de los ensayos hubo un día que pensé en tirar la toalla, pero hablando con Robert Garrigós (el director) él me animó a que siguiera y estudiara y así lo hice; no quiero presumir, pero dos meses antes del concierto me lo tomé muy en serio, estudié una y otra vez y ahora estoy muy contenta; cuando oigo el compact del concierto me emociono.

Quiero dar las gracias por todo a Robert y al Dr. Mañé, por hacerme sentir tan feliz, formando parte de sus proyectos.

Rosa Montero
Enero del 2005